

**PROCES BEATYFIKACYJNY
BŁOGOSŁAWIONEJ MATKI MARII KARŁOWSKIEJ,
ZAŁOŻYCIELKI ZGROMADZENIA SIÓSTR PASTEREK
OD OPATRZNOŚCI BOŻEJ W JABŁONOWIE POMORSKIM**

Wśród tych, którzy już trafili na ołtarze są postacie bardzo znane jak: królowa Jadwiga, Brat Albert, Maksymilian Maria Kolbe, Faustyna Kowalska, ale również tzw. lokalni święci i błogosławieni. Wśród nich jest błogosławiona Maria Karłowska, założycielka Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Boskiej w Jabłonowie Pomorskim.

W związku z beatyfikacją Marii Karłowskiej w prasie ukazało się wiele artykułów i różnorodnych opracowań o życiu i apostołacie jako drodze do beatyfikacji Założycielki Zgromadzenia Sióstr Pasterek, w których proces beatyfikacyjny był ogólnie wspomniany jako przygotowanie do beatyfikacji. Do tej pory nie ukazał się jednak artykuł, który przybliżyłby ten jeden z ciekawszych aspektów jej biografii, mianowicie proces beatyfikacyjny, szczegółowo, od strony fachowej i praktycznej. Słyszymy wiele o trwających procesach beatyfikacyjnych, ale zwykle obca jest nam cała ich procedura i droga błogosławionych na ołtarze.

Maria Karłowska urodziła się 4 września 1865 roku w majątku Słupówka, obecnie Karłowo w powiecie nakielskim. Miała dziesięcioro starszego rodzeństwa. Z powodu kłopotów finansowych rodzice Marii sprzedali folwark i przenieśli się do Poznania. Tam też w 1882 roku złożyła ślub dozgonnej czystości w kościele św. Marcina. Po ukończeniu kursu kroju i szycia została instruktorką w pracowni haftu i szycia. Podjęła również działalność dobroczynną. Jej praca społeczna wśród ubogich, chorych i rozbitych rodzin Poznania zaowocowała założeniem zakładów wychowawczo-resocjalizacyjnych i szpitali dla chorych wenerycznie, dziewcząt i kobiet „z ulicy” pod nazwą Domów Dobrego

Pasterza. W 1894 roku założyła Zgromadzenie Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej i opracowała jego „Konstytucję”, a także podręczniki ascetyczne, wychowawcze i praktyczne, zawierające wskazania, z których siostry korzystają do dnia dzisiejszego. W 1902 roku złożyła śluby zakonne, dodając jako czwarty – ślub poświęcenia się pracy nad osobami zagubionymi moralnie. Pracowała i działała wraz ze swoim zgromadzeniem we wsi Winiary (obecnie dzielnica Poznania), w Wiktorynie koło Lublina, Bydgoszczy, Toruniu, Łodzi, Pniewitem, Topolnie, Dębowej Łące i Jabłonowie Pomorskim (siedziba zgromadzenia), tworząc fabrykę biszkoptów, wzorcowe gospodarstwa i szkołę gospodarczą. Założyła w sumie dziewięć ośrodków, w których opiekę i pomoc znalazły kobiety z marginesu społecznego. Polskie władze odznaczyły ją w 1928 roku Złotym Krzyżem Zasługi za działalność społeczną i niesienie pomocy Kościołowi i Ojczyźnie. Zmarła w opinii świętości 24 marca 1935 roku w Pniewitem.

Zaraz po śmierci Marii Karłowskiej pojawiły się głosy o konieczności rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego. Jednak II wojna światowa i okupacja uniemożliwiły zajęcie się tą sprawą. Powojenne trudności w Polsce nie pozwoliły na natychmiastowe zebranie koniecznego materiału naukowego.

Dnia 19 stycznia 1965 roku postulatorem sprawy beatyfikacji Marii Karłowskiej został mianowany ks. dr Olech Górski z Poznania. Ostatecznie, po dokonaniu gruntownych przygotowań, biskup chełmiński, ks. Kazimierz Józef Kowalski dekretem z dnia 13 marca 1965 roku powołał tzw. trybunał diecezjalny, którego przewodniczącym mianowany został ks. prałat oficjał Franciszek Dąbrowski z Pelplina. W dniu 1 lipca 1970 roku zastąpił go ks. infułat dr Franciszek Jank. Dnia 17 marca 1965 roku miało miejsce uroczyste otwarcie diecezjalnego procesu informacyjnego w Pelplinie i rozpoczęła się pierwsza sesja prac trybunału. Od tej pory Marii Karłowskiej przysługiwał tytuł „Sługa Boża”¹.

Podczas prac trybunału, trwających do 14 października 1983 roku, przesłuchano 51 świadków. Uznano za konieczne otwarcie procesu rogatoryjnego w Poznaniu, co nastąpiło 3 kwietnia 1967 roku. Jego

¹ Archiwum Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej w Jabłonowie Pomorskim (cyt. dalej: AZSPOB), MK 109/7, Droga do beatyfikacji Błogosławionej Matki Marii Karłowskiej, Założycielki Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej.

prace trwały do 10 marca 1971 roku. Przesłuchano 29 świadków i trzech *ex officio*². Wnieśli do sprawy cenny materiał dowodowy. Wszyscy znali osobiście przyszłą błogosławioną. Czego nie dopowiedzieli świadkowie, których wypowiedzi były kierowane pytaniami trybunału, uzupełniły dołączone do procesu dokumenty.

Równocześnie zostały zgromadzone wszystkie pisma Marii Karłowskiej. Przepisane na maszynie, z poświadczoną autentycznością odpisów, podzielone na sześć grup tematycznych, stanowią 33 tomy o łącznej objętości 4.969 stron³.

Dnia 26 listopada 1974 roku Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie wydała reskrypt zezwalający na cenzurę pism Marii Karłowskiej w Polsce. Zaprzysiężeni cenzorzy dokonali oceny pism, które po przetłumaczeniu na język łaciński, wraz z ich opiniami, dołączono do dokumentów, które przekazano kongregacji.

Warto wspomnieć, że w trakcie procesu rogatoryjnego, w dniu 8 listopada 1967 roku ks. Zdzisław Górski, kapelan Domu Generalnego Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej w Jabłonowie Pomorskim, otrzymał nominację na wicepostulatora sprawy beatyfikacji i kanonizacji Sługi Bożej Marii Karłowskiej. W dniu 7 października 1976 roku o. Michał Machejek został mianowany przez Zgromadzenie Sióstr Pasterek postulatorem generalnym sprawy Sługi Bożej Marii Karłowskiej.

Dnia 1 lipca 1977 roku Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych wydała reskrypt zezwalający na dokonanie w Polsce tłumaczenia akt procesu kognicyjnego Sługi Bożej Matki Marii Karłowskiej o życiu i cnotach na język łaciński.

W dniu 30 kwietnia 1978 roku w Jabłonowie Pomorskim, pod przewodnictwem ks. biskupa Bernarda Czaplińskiego odbyła się urzędowa rekognicja, czyli rozpoznanie i zabezpieczenie doczesnych szczątków Marii Karłowskiej⁴. Dnia 10 sierpnia 1978 roku sześciu świadków złożyło zeznania dotyczące braku kultu liturgicznego Sługi Bożej w procesie *Super non Cultu*, natomiast w dniu 6 września 1978 roku ks. biskup Bernard Czapliński wydał dekret *Super non Cultu*.

² Ibidem.

³ G. Dobr ska, W. R o z y n k o w s k i, *Może i tobie Bóg udzieli łaski! O błogosławionej Marii Karłowskiej*, Toruńskie Wydawnictwo Diecezjalne, Toruń 2005, s. 137.

⁴ Ibidem, s. 137.

Dnia 24 marca 1980 roku ks. abp Bronisław Dąbrowski przekazał Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie akta procesu *Super Scriptis* wraz z całą dokumentacją oraz kompletem potwierdzonych odpisów pism Sługi Bożej Matki Marii Karłowskiej, tj. 33 tomy. W tym samym miesiącu wraz z siostrą Jadwigą Stabińską uzgodniono sprawę opracowania przez nią obszernej biografii Marii Karłowskiej na lata 1982-1983. Dnia 19 listopada 1980 roku Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych wydała dekret otwarcia procesu apostolskiego o pismach Marii Karłowskiej, który po dwóch latach został pozytywnie zakończony i uwieńczony wydrukowaną w Rzymie *Pozycją o pismach*⁵.

W dniu 21 kwietnia 1981 roku w Jabłonowie Pomorskim odbyło się posiedzenie specjalnej komisji w sprawie domniemanego cudownego uzdrowienia Brunona Mielke z Gdańska za przyczyną Sługi Bożej Matki Marii Karłowskiej. Badanie tej sprawy zostało rozpoczęte miesiąc po uzdrowieniu w lipcu 1978 roku, a Brunon Mielke i jego żona Elżbieta Koczorowska-Mielke złożyli zeznania zaprzysiężone. W tym samym czasie trwało kompletowanie dokumentacji dotyczącej domniemanego cudownego uzdrowienia ks. kanonika Leona Kossak-Główczewskiego ze Świecia nad Wisłą.

W czerwcu 1981 roku w drukarni ATK w Warszawie wydano drukiem *Wybór pism Marii Karłowskiej* jako tom I serii „Polskie Teksty Ascetyczne”, pod redakcją o. prof. Joachima Romana Bara z Warszawy. Każda siostra w zgromadzeniu otrzymała egzemplarz *Wyboru pism...* do osobistego użytku.

Dnia 29 marca 1982 roku miało miejsce podpisanie do druku *Pozycji o pismach*, którą wydrukowano w maju 1982 roku. Zawierała ona krótką biografię Marii Karłowskiej, dokładny wykaz jej pism oraz opinie trzech cenzorów, a wszystko w języku łacińskim.

W tym samym czasie ks. dr Zielińskiemu z Lublina zlecono opracowanie biografii Sługi Bożej Marii Karłowskiej dla celów procesu. Jednak, z powodu nawału pracy, przyjęte zobowiązanie przekazał mgr Zygmuntowi Cywińskiemu. Miało to być potraktowane równocześnie jako praca doktorska pod kierunkiem ks. prof. Zielińskiego. Wobec opóźniania się w wykonaniu tego dzieła, opracowanie biografii zlecono ostatecznie s. Aleksandrze Narzymskiej, na podstawie już dokonanej przez nią

⁵ AZSPOB, MK 109/7, Droga do beatyfikacji Błogosławionej Matki Marii Karłowskiej, Założycielki Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej.

opracowania *Niewiasta mężna*, przygotowanego przez siostrę w związku z rozpoczęciem procesu diecezjalnego. Tę żmudną pracę zrealizowała wówczas pod kierunkiem ks. prof. Edmunda Piszczka z Pelplina, obecnie biskupa. Zbieranie materiałów nie było łatwe, ponieważ były one rozproszone i nieuporządkowane. Ciekawostką jest fakt, że sama Kazimiera Hłakiewiczówna zajęła się formą literacką dzieła, jego artystycznym stylem. Prosiła jednak, by jej wkład pozostał nieujawniony⁶.

Przez cały lipiec i sierpień 1982 roku w Archiwum Kurii Generalnej Zgromadzenia Sióstr Pasterek w Jabłonowie Pomorskim pracowała s. Jadwiga Stabińska, zbierając materiały dokumentalne do biografii Marii Karłowskiej pt. *Bardzo umiłowała*. Miała zezwolenie ks. prymasa na opuszczenie klauzury.

W tym samym czasie przybył do Jabłonowa ks. dr Olech Górski z Poznania, by poczynić konieczne przygotowania do planowanego zamknięcia procesu o życiu i cnotach Sługi Bożej Marii Karłowskiej oraz pokierować osobiście kompletowaniem dokumentacji dotyczących domniemanych cudownych uzdrowień, przypisywanych wstawiennictwu Marii. Zmarł w Poznaniu 20 kwietnia 1983 roku. Na jego miejsce postulatorem sprawy został mianowany dotychczasowy jego zastępca, ks. Zdzisław Górski z Jabłonowa, potwierdzony później na tej funkcji przez postulatora generalnego w Rzymie, o. dr. Michała Machejka.

Dnia 30 maja 1983 roku s. Jadwiga Stabińska przysłała pierwszy zarys opracowanej przez siebie biografii Marii Karłowskiej do zaopiniowania, natomiast we wrześniu 1983 roku zakończyła nad nią pracę.

W dniach 13-20 września 1983 roku o. prof. Joachim Roman Bar przebywał w Jabłonowie, pomagając w ostatecznym przygotowaniu akt procesowych do uroczystego zamknięcia procesu. Podał również konkretny schemat, jak należy przygotować akta do procesu o cudownym uzdrowieniu. Sprawą tą zajęła się s. Gaudiosa Dobrska, wikaria generalna.

W dniu 14 października 1983 roku w Pelplinie został zakończony diecezjalny proces o życiu i cnotach Marii Karłowskiej pod przewodnictwem ks. biskupa Mariana Przykuckiego. Odbędzie się to bez uroczystej oprawy, której ta okoliczność nie dopuszcza – jedynie przy udziale członków Trybunału Procesu Diecezjalnego oraz Zarządu Generalnego Zgromadzenia Sióstr Pasterek. Akta przetłumaczone na

⁶ Relacja siostry Aleksandry Narzymyskiej, Jabłonowo Pomorskie, 21 IV 2009.

język łaciński, tj. 1.326 stron, przekazano do Rzymu, gdzie otwarto proces apostolski⁷.

O. dr Stefan Ryznar ukończył tłumaczenie na łacinę biografii dla celów procesowych, opracowanej przez s. Aleksandrę Narzyską 15 października 1983 roku. Zostało ono poddane cenzurze ks. prof. Wacława Eborowicza w Pelplinie.

W dniu 7 sierpnia 1985 roku o. Jerzy Mrówczyński został mianowany nowym postulatorem generalnym sprawy beatyfikacyjnej Sługi Bożej Matki Marii Karłowskiej. W tym samym roku proces apostolski został uznany jako prawnie przeprowadzony, a jego polska wersja otrzymała miano kopii publicznej, czyli możliwej do wglądu⁸. Miało to miejsce 18 listopada 1985 roku. W dniu 14 grudnia 1985 roku kongregacja mianowała relatorem sprawy o. Michała Machejka. Dnia 27 marca 1987 roku Kongregacja Spraw Kanonizacyjnych wydała dekret ważności procesu o życiu i cnotach.

Postulator generalny o. dr Jerzy Mrówczyński rozpoczął pracę nad *Pozycją o życiu i cnotach* Sługi Bożej Marii Karłowskiej. Całość została przetłumaczona na język włoski i łaciński. Dokonano tego w Polsce przez tłumaczy zaprzysiężonych. Zeznania świadków procesowych pozostały w języku łacińskim. Część *Pozycji* poświęconą życiu przetłumaczono na język włoski w Rzymie, natomiast dotyczącą cnót na łacinę. Tłumaczenia zostały poddane rewizji. Następnie przystąpiono za zezwoleniem Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych do druku *Pozycji o życiu i cnotach* w Polsce, w wydawnictwie archidiecezji warszawskiej we Włochach, a w czerwcu 1991 roku ostatecznie ją wydrukowano w tymże wydawnictwie. Powstały dwa tomy o łącznej objętości 692 stron⁹. W dniu 22 czerwca 1991 roku *Pozycję* wręczono Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych w Rzymie, a 26 czerwca – podczas audiencji śródowej – Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II. Dnia 9 czerwca 1994 roku oddano do kongregacji egzemplarze *Pozycji*, przeznaczone dla teologów, którzy rozpoczęli swoją pracę.

W dniu 22 czerwca 1994 roku przekazano Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych do wstępnej oceny relację i dokumentację o domnie-

⁷ G. Dobr ska, W. Ro z y n k o w s k i, op. cit., s. 138.

⁸ AZSPOB, MK 109/7, Droga do beatyfikacji Błogosławionej Matki Marii Karłowskiej, Założycielki Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej.

⁹ Ibidem.

manym cudownym uzdrowieniu Brunona Mielke z Gdańska, przypisywanym wstawiennictwu Marii Karłowskiej. Po otrzymaniu z Rzymu 15 października 1994 roku pozytywnej oceny uzdrowienia, dokonanej przez dr Ennio Ensoli, lekarza Kongregacji Kanonizacyjnej, dnia 5 listopada 1994 roku w Kurii Metropolitalnej w Gdańsku, pod przewodnictwem arcybiskupa Tadeusza Gocłowskiego, rozpoczął się proces dotyczący tego uzdrowienia¹⁰, który uroczystie zakończono 1 kwietnia 1995 roku w Wyższym Seminarium Duchownym w Gdańsku. Akta dotyczące cudu przekazano 5 kwietnia 1995 roku do Rzymu, gdzie Kongregacja Kanonizacyjna w tym samym dniu wydała urzędowy *Dekret otwarcia procesu o cudzie*, a 11 kwietnia odbyła się uroczysta sesja otwarcia procesu apostołskiego o cudzie.

W dniu 20 grudnia 1994 roku w Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych odbyła się dyskusja teologów, dotycząca życia i cnót Marii Karłowskiej, w której potwierdzono heroiczną cnotę Sługi Bożej. Podobny wynik dała dyskusja kardynałów w dniu 25 kwietnia 1995 roku¹¹. Dnia 11 lipca 1995 roku miała miejsce uroczysta papieska promulgacja *Dekretu o heroicznosci cnót Sługi Bożej Matki Marii Karłowskiej*. Odtąd przysługiwał jej tytuł „Czcigodna Sługa Boża”¹².

W maju 1995 roku rozpoczęto pracę nad pierwszą wersją *Pozycji* o domniemanym cudownym uzdrowieniu, przeznaczoną dla lekarzy. W sierpniu 1995 roku przekazano Kongregacji Kanonizacyjnej *Pozycję o cudzie*, która po wydrukowaniu w grudniu tegoż roku została oddana lekarzom Kongregacji do opracowania opinii. W międzyczasie, dnia 6 października 1995 roku Kongregacja Kanonizacyjna wydała *Dekret ważności procesu o cudzie*. W styczniu 1996 roku lekarze rozpoczęli pracę nad *Pozycją o cudzie*. Dnia 21 stycznia tegoż roku swoją opinię o cudzie wydał prof. Lorenzo Bonomo, natomiast w dniu 24 stycznia to samo uczynił prof. Reffaello Breda. W lutym 1996 roku pojawił się wydruk *Pozycji o cudzie* z wotami lekarzy (*Judicium Medicum Legale*). Dnia 27 czerwca 1996 roku odbyła się dyskusja Konsulty Lekarskiej nad cudem, która uznała uzdrowienie jako cudowne. We

¹⁰ A. Narzyska, *Szukając zaginionej. Błogosławiona Maria Karłowska, założycielka Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej (1865-1935). Szkic biograficzny – Duchowość – Dzieło wychowawcze*, wyd. 2, Warszawa 1997, s. 34.

¹¹ G. Dobriska, W. Rozynkowski, op. cit., s. 141.

¹² AZSPOB, MK 109/7, Droga do beatyfikacji Błogosławionej Matki Marii Karłowskiej, Założycielki Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej.

wrześniu 1996 roku rozpoczęto druk *Pozycji* przeznaczonej dla Konsultorów Teologów z relacją Konsulty Lekarskiej, ostatecznie ukończony i przekazany im w październiku tegoż roku.

Następne, wymagane prawem dwie dyskusje nad cudem: Konsultorów Teologów z dnia 6 grudnia 1996 roku i Konsultorów Kardynałów z dnia 25 lutego 1997 roku, dały również wynik pozytywny¹³. Potwierdzono, że uzdrowienie 70-letniego człowieka, chorego na cukrzycę oraz miażdżycę, będącego po dwóch zawałach serca, dotkniętego skutkami alkoholizmu, należy przypisać wstawiennictwu Czcigodnej Sługi Bożej Marii Karłowskiej. Uznano, że było to uzdrowienie nagłe, całkowite i trwałe. Choremu groziła amputacja nogi powyżej kolana z powodu tzw. stopy cukrzycowej. Żadne leki nie skutkowały. Po przyjęciu sakramentów świętych i modlitwie z nałożeniem na chorą stopę relikwii z welonu zakonnego Marii Karłowskiej, ból natychmiast ustąpił, ustało też ropienie, a przetoka w śródstopiu gwałtownie zabiłżniła się. Operacja została odwołana. Kongregacja uznała tutaj podwójne uzdrowienie – fizyczne i duchowe, ponieważ uzdrowienia doznało także jego życie moralne, religijne i rodzinne¹⁴.

Dnia 6 kwietnia 1997 roku odbyło się uroczyste odczytanie *Dekretu o cudzie* wobec Ojca Świętego Jana Pawła II i jego papieskie potwierdzenie. Dnia 8 kwietnia tegoż roku pojawił się urzędowy wydruk wspomnianego dekretu, a w dniu 10 kwietnia zapadła papieska decyzja w sprawie beatyfikacji Marii Karłowskiej. Ojciec Święty ustalił ceremonię beatyfikacyjną na dzień 6 czerwca tegoż roku podczas Mszy św. pontyfikalnej o godzinie 10.00 pod Wielką Krokwią w Zakopanem¹⁵. Dnia 28 kwietnia 1997 roku wydano list pasterski biskupa toruńskiego z okazji beatyfikacji Matki Marii Karłowskiej.

Data 6 czerwca 1997 roku na pewno pozostanie na długo w pamięci Polaków. „W piątkowy ranek u szczytu Wielkiej Krokwi widać było biały 8-metrowy krzyż, od którego spływała biała wstęga aż pod wysoko usytuowany ołtarz w pięknie rzeźbionej kaplicy góralskiej. Dwa potężne spiżowe barany podtrzymywały ołtarz z granitu. Białe owcze skóry wyszcierały tron Ojca Świętego z rzeźbą Dobrego Pasterza i całe podium

¹³ Ibidem.

¹⁴ G. Dobrńska, W. Rozyński, op. cit., s. 142.

¹⁵ AZSPOB, MK 109/7, Droga do beatyfikacji Błogosławionej Matki Marii Karłowskiej, Założycielki Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej.

ołtarzowe”¹⁶. W tę przepiękną górską scenerię została wprowadzona beatyfikacja Marii Karłowskiej. W obrazie beatyfikacyjnym schodzi ona z gór z owieczkami, symbolem uratowanych przez siebie dziewcząt.

Na dzień jej beatyfikacji wybrano uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa¹⁷, umiłowanego przez Marię Karłowską i któremu do końca ufała i którego miłość głosiła całym swoim życiem i apostołatem. Ojciec Święty w homilii beatyfikacyjnej przypomniał słowa Marii: „Głosić Serce Jezusowe to znaczy tak żyć z Niego i w Nim, i dla Niego, abysmy się stali do Niego podobnymi i aby w życiu naszym On był widoczniejszy, aniżeli my sami”¹⁸.

Poza tym Jan Paweł II stwierdził, że: „Jej oddanie Najświętszemu Sercu Zbawiciela zaowocowało wielką miłością do ludzi. Taka miłość, według Błogosławionej Marii Karłowskiej, nigdy nie powie: dosyć!, nigdy nie zatrzyma się w drodze. Przez tę miłość wielu duszom przywróciła światło Chrystusa i pomogła odzyskać utraconą godność. Dobrze, że Ona beatyfikowana jest w Zakopanem, bo ten Krzyż z Giewontu patrzy na całą Polskę, patrzy i na północ, i na Pomorze. Wszędzie tam, gdzie żyją owoce Jej świętości: siostry pasterkki i ich służba potrzebującym”¹⁹.

Razem z Marią Karłowską była beatyfikowana Bernardyna Jabłońska, najwierniejsza uczennica i naśladowczyni Brata Alberta. Mówiąc o obydwu nowych błogosławionych, Ojciec Święty dodał: „Obie te heroiczne zakonnice, prowadząc w skrajnie trudnych warunkach swoje święte dzieła, ujawniły w pełni godność kobiety i wielkość jej powołania. Objawiły ów geniusz kobiety, który przejawia się w głębokiej wrażliwości na ludzkie cierpienie, w delikatności, otwarciu i gotowości do pomocy i w innych zaletach ducha właściwych kobiecemu sercu. Urzeczywistnia się on często bez rozgłosu, a przez to bywa nieraz niedoceniany. Jakże potrzeba go dzisiejszemu światu, naszemu pokoleniu! Jakże potrzeba tej kobiecej wrażliwości na sprawy Boże i ludzkie!”²⁰.

¹⁶ G. Dobrska, W. Rozyński, op. cit., s. 143-144.

¹⁷ *Bł. Maria Karłowska 1865-1935*, [w:] A. Mikołajczyk, *Uświęcają nas i nasze dzieje. Sylwetki duchowe polskich świętych i błogosławionych, którzy zostali wyniesieni do tej godności przez Jana Pawła II*, wyd. 2, Piastów 1997, s. 382.

¹⁸ G. Dobrska, W. Rozyński, op. cit., s. 144.

¹⁹ *Ibidem*, s. 144-146.

²⁰ G. Dobrska, *Sila wezwania. Życie i dzieło błogosławionej Matki Marii Karłowskiej, Założycielki Zgromadzenia Sióstr Pasterek od Opatrzności Bożej 1865-1935*, wyd. 3, Toruń 2002, s. 38.

Błogosławiona Maria Karłowska nosiła imię zakonne Matka Maria od Pana Jezusa Ukrzyżowanego, które moim zdaniem pięknie współbrzmi z krzyżem na Giewoncie i na Wielkiej Krokwi. Jan Paweł II powiedział w homilii, że: „Krzyż ma nam przypominać o naszej chrześcijańskiej godności i narodowej tożsamości, o tym, kim jesteśmy i dokąd zmierzamy i gdzie są nasze korzenie”²¹. Te same myśli można znaleźć w pismach Błogosławionej Matki Marii Karłowskiej.

Pozostawiła swojemu zgromadzeniu polecenie: „Siostry starać się będą, aby cnota wdzięczności ożywiła ich serca zawsze i wszędzie”²². W tym duchu dnia 14 lutego 1998 roku wyruszyła do Rzymu pielgrzymka dziękczynna, licząca 45 siostr pasterek, a w dwa dni później około 600-osobowa diecezjalna toruńska pielgrzymka dziękczynna za beatyfikację swej pierwszej błogosławionej. W dniu 18 lutego cała pielgrzymka wraz z księżmi biskupami oraz władzami wojewódzkimi i miasta Torunia uczestniczyła w audiencji ogólnej. Tego samego dnia w Auli Uniwersytetu Papieskiego „Angelicum” w Rzymie, gdzie pracowały siostry pasterkki, odbyło się uroczyste dziękczynienie za beatyfikację Marii Karłowskiej.

Kulminacyjny moment miał jednak miejsce dnia 19 lutego 1998 roku. Toruńska pielgrzymka dziękczynna wraz z władzami miasta Jabłonowo Pomorskie miała prywatną audiencję u Ojca Świętego Jana Pawła II w Sali Klementyńskiej. Ksiądz biskup Andrzej Suski podziękował Ojcu Świętemu za dar beatyfikacji Marii Karłowskiej i ponowił zaproszenie do papieskiej wizyty w grodzie Kopernika. Przedstawiciele władz Torunia przekazali naszemu papieżowi dyplom honorowego obywatela miasta jako „znak wdzięczności, czci i miłości”. W odpowiedzi Ojciec Święty powiedział między innymi: „Sprawiliście mi wielką radość tymi odwiedzinami, bo ziemia toruńska, a zwłaszcza miasto Toruń, są mi znane i drogie. Wraz z wami wszystkimi składam dzięki Panu Bogu za tę beatyfikację i za wzór, jaki zostawiła błogosławiona m. Maria Karłowska naszej Ojczyźnie i Kościołowi w Polsce. Dowiedziałem się, że darem waszej diecezji z okazji beatyfikacji jest Toruńskie Centrum Caritas im. Bł. Marii Karłowskiej. Niech jej przykład przynosi owoce, zachęca i umacnia zwłaszcza tych, którzy poświęcili się w szczególności służyć bliźnim. Niech staje się natchnieniem dla duchownych

²¹ G. Dobrská, W. Rozyńkowski, op. cit., s. 146.

²² Ibidem, s. 148.

i świeckich w realizacji duszpasterskich przedsięwzięć i działalności apostołskiej²³.

Warto również wspomnieć, że 15 czerwca 1997 roku, tj. dziewięć dni po beatyfikacji, miało miejsce uroczyste otwarcie Sanktuarium Błogosławionej Matki Marii Karłowskiej. Ksiądz biskup Andrzej Suski dokonał wówczas poświęcenia odnowionej i przystosowanej kaplicy zakonnej w Domu Generalnym Sióstr Pasterek w Jabłonowie Pomorskim i nadał jej tytuł Diecezjalnego Sanktuarium Błogosławionej Marii Karłowskiej²⁴.

Podsumowując, trzeba przyznać, że Maria Karłowska była kobietą naprawdę godną podziwu. Charakteryzowała ją nieprzeciętna osobowość i wola działania. Wszystko poświęciła dla swojego dzieła i wychowanek. Zadziwia wszechstronność talentów, jakie otrzymała i które wykorzystywała dla misji pasterskiej, realizowanej przez całe życie.

Jeśli niniejszy artykuł zachęci do odkrywania innych, mniej znanych świętych i błogosławionych oraz analizowania i badania różnych aspektów ich życia (nie tylko procesu beatyfikacyjnego) należy uznać to za sukces.

MIESZKO MAKSYMILIAN GRYNICZ

**BEATIFICATION PROCESS OF BLESSED MOTHER MARIA
KARLOWSKA, FOUNDRRESS OF CONGREGATION OF GOD SHEPHERD
SISTERS OF DIVINE-PROVIDENCE IN JABLONOWO POMORSKIE**

Summary

In connection with beatification of Maria Karłowska (1865-1935) many articles and various studies about life and mission as road to her beatification were published, in which beatification process was generally mentioned as preparation to this beatification. However so far there hasn't been published any article which would focus on one of the most absorbing aspects of her biography, namely beatification process, in detail, from both professional and practical side. Many of us hear a lot about ongoing beatification processes, but all the procedure and the way of the blessed to the altars is usually strange to us.

²³ Ibidem, s. 149-150.

²⁴ Ibidem, s. 151.

Maria Karłowska was characterised by both uncommon personality as well as will of action. She devoted everything to her work and pupils. Diversity of talents, which she received and used for pastoral mission realized throughout her life, is amazing. She was really such an admirable woman. No wonder not only she has been highly respected for her charity, social assistance and the other contributions by Polish authorities, but also in spite of many difficulties she reached beatification process which lasted thirty two years, from 1965 to 1997.

The article focuses not only on beatification process of Maria Karłowska. It is going to encourage to finding out more about the other lesser-known saints and the blessed as well as to analysing and studying different aspects of their life, not only beatification process. Hopefully this article will bring the effect.

Translated by Mieszko Maksymilian Grynicz